

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTON TOIMIALUEELLE

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 16.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on 17.3., 8.4., 8.5., 19.5., 16.6., 1.7., 24.8. ja 22.9. ja 9.10.2020 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä.

Aluehallintovirasto on 22.9.2020 antamallaan päätöksellä asettanut yli 50 henkilön sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen edellytykseksi opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antaman ohjeen noudattamisen. Päätös on voimassa ajalla 1.10.–31.10.2020.

Lisäksi aluehallintovirasto on 9.10.2020 antamallaan päätöksellä kieltänyt Vaasan sairaanhoitopiirin kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 10 henkilöä. Päätös on voimassa ajalla 12.10.-31.10.2020.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan (pl.

Reisjärvi), Pirkanmaan ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirien kuntien alueella sekä Punkalaitumen kunnassa, joka kuuluu Pirkanmaan maakuntaan, kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä. Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1).

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Vaasan sairaanhoitopiirin kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 10 (kymmenen) henkilöä. Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu yli 10 (kymmenen) mutta enintään 50 (viisikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1).

Määräykset ovat voimassa ajalla 1.11.–30.11.2020.

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan koronaviruksen aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii

tai aivastaa. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätyntä sairastuneen hengitystie-eritteitä. Suomessa koronavirustartunnat ovat uudelleen lisääntyneet, ja epidemia on useilla alueilla selvästi kiihtynyt. Virus kiertää edelleen sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa, ja Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle. Uuden koronaviruksen aiheuttaman taudin ehkäisemiseksi ei ole vielä käytössä rokotetta. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Kokoontumisrajoituksia asetettaessa huomioidaan epidemiologinen arvio taudin leviämisestä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on suuri. Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 3.9.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelmaa hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen covid-19-epidemian ensimmäisen vaiheen jälkeen (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:26). Suunnitelmassa epidemian hallinnan lähtökohtana ovat paikallisten ja alueellisten viranomaisten tartuntatautilain mukaisesti tekemät toimet ja päätökset.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilannearvioraportin 14.10.2020 mukaan uusien COVID-19-tapausten määrä Suomessa on viikkotasolla noussut merkittävästi viimeisen kuukauden ajan. Epidemiatilanne on seurantajakson 5.10.-11.10. aikana (viikko 41) ollut edelleen alueellisesti vaihteleva. Paikalliset, uudet laajat tartuntaryypät ja -ketjut ovat nostaneet tapausmääriä ja ilmaantuvuutta merkittävästi osalla alueista. Osa alueista on määrittänyt olevansa kiihtymis- tai leviämisvaiheessa. Osalla alueista tilanne on pysynyt edelleen rauhallisena. Valtakunnallisesti niistä tartunnoista, joista tartunnanlähde on saatu selvitettyksi, noin neljännes on tapahtunut perhepiirissä. Työpaikoilla ja harrastuksissa tapahtuneet tartunnat ovat kattaneet noin viidenneksen tartunnoista, joista tartunnanlähde oli saatu selvitettyä. Myös merkittävä osa tartunnoista on tapahtunut muissa yksityiselämän tilanteissa, kuten yksityisjuhlissa. Vain pieni osa (alle 5 %) tartunnoista, joista lähde raportoitiin, tapahtui oppilaitoksissa tai päiväkodeissa. Joukkoaltistumisia sosiaali- ja terveydenhuollon yksikössä, kuten hoitokodeissa tai terveydenhuollon yksiköissä, raportoitiin seitsemässä sairaanhoitopiirissä. Kaikista raportoiduista joukkoaltistumisista noin puolet on tapahtunut päiväkodeissa tai oppilaitoksissa, mutta nämä ovat edelleen aiheuttaneet vain yksittäisiä jatkotartuntoja. Joistain ravintoloissa, baareissa tai yökerhoissa sekä yksityistiloissa pidetyissä kokoontumisissa tapahtuneista joukkoaltistustilanteista on raportoitu runsaasti jatkotartuntoja.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella sairaanhoitopiireiltä ja THL:ltä 20.-21.10.2020 kerätyn tiedon mukaan epidemiologinen tilanne vaihtelee eri sairaanhoitopiirien alueilla ja sairaanhoitopiirien alueiden sisälläkin.

Vaasan sairaanhoitopiirin alueella esiintyi viikoilla 41 ja 42 erittäin nopeaa tartuntojen määrän kasvua, ja oli ilmeistä, että tartunnan leviäminen väestössä oli osin hallitsematonta. Vaasan kaupunki ja Vaasan sairaanhoitopiiri ryhtyivät useisiin toimenpiteisiin, joilla tartunnan leviämistä pyrittiin ehkäisemään. Aluehallintovirasto kielsi yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistui enemmän kuin 10 henkilöä. Tällä hetkellä näyttää siltä, että tartuntamäärien kasvu on pysähtynyt. Kahden viikon ilmaantuvuus 100 000 henkeä kohden on 20.10.2020 tilanteessa ollut 260 ja positiivisten löydösten osuus testatuista kalenteriviikoilla 41-42 11,15 %. Tartuntoja esiintyy tällä hetkellä lähes kaikissa alueen kunnissa. Sairaanhoitopiiri on hybridistrategian toimintasuunnitelman kriteeristön mukaisesti edelleen epidemian leviämisvaiheessa.

Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueella kahden viikon ilmaantuvuus 21.10.2020 ilmoitetun mukaan on ollut 36/100 000 ja positiivisten löydösten osuus testatuista 0,78 %. Viikon 42 aikana on todettu 9 uutta tapausta, ja kahden viimeisen viikon tapaukset keskittyvät kolmeen kuntaan, joista yksi on maakunnan keskuskaupunki Kokkola. Kaikkien tartuntojen alkuperä on voitu jäljittää, ja uusia tartuntoja on todettu vain jo karanteenissa olleilla. Sairaanhoitopiiri katsoo edelleen olevansa epidemian perustasolla.

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueella 20.10.2020 ilmoitettu kahden viikon ilmaantuvuus on 23,8/100 000 ja positiivisten löydösten osuus testatuista 0,5 %. Tartuntaketjut ovat pääosin tiedossa, ja suuri osa sairastuneista on jo karanteenissa, kun sairaus todetaan. Sairaanhoitopiiri on aiemmin arvioinut olevansa epidemian kiihtymisvaiheessa, mutta tapaukset ovat viimeisten parin viikon aikana olleet vähenemään päin. Jo tällä hetkellä kiihtymisvaiheen kriteerit täyttyvät vain ilmaantuvuusluvun osalta.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin alueella 20.10.2020 ilmoitettu kahden viikon ilmaantuvuus on 28,1/100 000 ja positiivisten löydösten osuus testatuista 0,9 %. Tartuntaketjujen jäljitys on onnistunut 82 % tapauksista. Sairaanhoitopiirin mukaan viikolla 42 todettiin 26 tapausta jalkapalloseurassa, ja näistä tartunnoista enemmistö syntyi illanvietossa. Lisäksi perheiden sisäisiä tartuntoja Pirkanmaalla todettiin 20. Loput tartunnat olivat eri lähteistä, esimerkiksi jääkiekkjoukkueesta sekä yhdestä lukioista. Sairaanhoitopiiri on antanut useita tartunnan leviämisen

estämiseen tähtäviä ohjeita ja suosituksia alueellaan. Sairaanhoidopiiri arvioi olevansa epidemian suhteen maltillisessa kiihtymisvaiheessa.

Keski-Suomen sairaanhoidopiirin alueella kahden viikon ilmaantuvuus ajalla 12.10.-18.10.2020 on ollut 62,5/100 000 ja positiivisten löydösten osuus testatuista 1,8 %. Viimeisten viikkojen uudelleen kohonnut ilmaantuvuusluku alueella on liittynyt suurelta osin yhteen isoon, yksityistilaisuuden yhteydessä syntyneeseen tartuntaryppäaseen Jyväskylässä. Jyväskylässä todettujen tartuntojen alkuperästä on kaupungin mukaan kuitenkin edelleen pystytty selvittämään noin 90 %. Kaupunki on antanut asukkailleen myös muun muassa suojamaskien käyttöön ja tilaisuuksien järjestämiseen liittyviä suosituksia, joita arvioidaan suurelta osin noudatetun. Muissa sairaanhoidopiirin alueen kunnissa tilanne on rauhallinen, ja yksittäisiä tartuntoja on todettu Jyväskylän ulkopuolella vain parissa kunnassa. Sairaanhoidopiiri kokonaisuudessaan arvioi olevansa epidemian perustasolla.

Sairaalahoidossa Covid-19:ään liittyen on Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella kaikkien sairaanhoidopiirien osalta ollut muutamia potilaita.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja taudin leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähikontakteihin keskenään. Siten tartunnan torjuntatoimista huolehtiminen yleisötilaisuuksissa ja julkisissa kokouksissa on välttämätöntä. Kun kokoontumisissa noudatetaan riittäviä turvaohjeita, voidaan tartunnan riskiä olennaisesti vähentää puuttuen kokoontumisvapauteen ja muihin perusoikeuksiin mahdollisimman vähäisessä määrin.

Edellä kerrotun perusteella voidaan todeta, että tartuntatilanne niin Suomessa kuin Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueellakin vaihtelee paikallisesti, ja eri alueiden ja paikkakuntien tilanne vaihtelee myös ajallisesti. Joukkoaltistumisia ja tautiryvästyksiä on Suomessa tähän mennessä esiintynyt epidemiologisesti erilaisilla alueilla. Koska ihmiset liikkuvat alueiden välillä paljon, ja myös etenkin suurempiin tapahtumiin usein saavutaan paitsi maakuntarajan takaa myös eri puolilta maata, ei joidenkin aluehallintoviraston toimialueen osien rauhallinenkaan epidemiologinen tilanne tällä hetkellä mahdollista turvaohjeista luopumista. Vaasan sairaanhoidopiirin alueella tartuntojen määrän hallitsematon kasvu on pysähtynyt, mutta tilanne vaatii vielä muita alueita varovaisempaa käyttäytymistä joukkokokoonntumisissa.

Toisaalta tartunnanjäljityksen avulla alueilta saatu tieto ei viittaa siihen, että tartunnat olisivat merkittävässä määrin levinneet nimenomaan sellaisissa yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa, joita aluehallintoviraston tartuntatautilain 58 § mukaisilla päätöksillä rajoitetaan. Näin ollen se, että edellisen päätöksen antamisen jälkeen jotkin sairaanhoitopiirit ovat arvioineet alueensa olevan epidemian kiihtymisvaiheessa, ei anna aihetta rajoitusten kiristämiseksi niiden kohdalla etenkin, kun niiden epidemiologiset tilanteet tällä hetkellä näyttäisivät olevan vakaat tai jopa rauhoittumassa.

Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan (pl. Reisjärvi), Pirkanmaan ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirien alueen kunnissa sekä Pirkanmaan maakuntaan kuuluvassa Punkalaitumen kunnassa pidetään yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa osalta tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömänä, että turvallisuus voidaan varmistaa asiakasmäärien rajaamisen, turvaetäisyyksien ja hygieniaohjeistuksen avulla.

Vaasan sairaanhoitopiirin alueen kunnissa pidetään yli 10 (kymmenen) henkilön yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa osalta tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömänä, että turvallisuus voidaan varmistaa asiakasmäärien rajaamisen, turvaetäisyyksien ja hygieniaohjeistuksen avulla. Lisäksi yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestäminen on välttämätöntä kieltää kokonaan.

Kuntien tekemillä päätöksillä on paikallisen tilanteen vaatiessa mahdollista tiukentaa tai täydentää aluehallintoviraston määräämiä rajoituksia. Jos epidemiologinen tilanne alueella olennaisesti muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstään uudelleen.

Edellä todetun perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58 ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen siten kuin

LÄNSI- JA SISÄ- SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 200, 65101 Vaasa

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi/lansi

Vaasan päätoimipaikka
Wolffintie 35

Jyväskylän toimipaikka
Hannikaisenkatu 47

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38

oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Laura Blåfield (puh. 0295 018 587, sähköposti laura.blåfield@avi.fi).

Ylijohtaja Marko Pukkinen

Aluehallintoylilääkäri Laura Blåfield

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antama ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

Liite 2, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston Vaasan päätoimipaikassa 30.11.2020 saakka. Päätöksen nähtävälle asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

LÄNSI- JA SISÄ- SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 200, 65101 Vaasa

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi/lansi

Vaasan päätoimipaikka
Wolffintie 35

Jyväskylän toimipaikka
Hannikaisenkatu 47

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38

Tiedoksi

Alueen kunnat ja kuntayhtymät

Toimialueen sairaanhoitopiirit, joita pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Pohjanmaan ja Sisä-Suomen poliisilaitokset

Toimialueen pelastuslaitokset

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Maksutta

LÄNSI- JA SISÄ- SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 200, 65101 Vaasa

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi/lansi

Vaasan päätoimipaikka
Wolffintie 35

Jyväskylän toimipaikka
Hannikaisenkatu 47

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38

Tämä asiakirja LSSAVI/14593/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/14593/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Blåfield Laura 23.10.2020 08:29

Ratkaisija Pukkinen Marko 23.10.2020 08:39